

VIRÓZS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam, 4075. szám

Szombat, 1958. április 5.

4 oldal, 20 bani

Szocialista mezőgazdasági szektorunk dolgozóinak országos tanácskozása

A mezőgazdaság szocialista szektorának megszilárdításáért és fejlesztéséért, a mezőgazdasági termelés növeléséért

Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs beszámolója

Elvtársak!

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a Román Népköztársaság Minisztertanácsa azért hívta össze a szocialista mezőgazdasági szektor élénjáróinak ezt a tanácskozását, hogy együttesen elemezzük, miként valósulnak meg a Román Munkáspárt II. kongresszusának a mezőgazdaság szocialista átalakítására és a mezőgazdasági termelés növelésére vonatkozó irányelvei, s hogy tanácskozzát folytatassunk és megállapítsuk, milyen intézkedéseket kell tennünk annak érdekében, hogy a jövőben tovább fejlesszük munkánkat a fontos tevékenységi területen.

Népünk, amely lendületes munkával váltja valóra a Román Munkáspárt politikáját, a szocializmus felépítésének politikáját, sikeresen fejleszti a gazdasági és a kulturális élet minden ágát, a dolgozók élet-színvonalának állandó emelése érdekében.

Miután hangsúlyozta azokat a fontos vívmányokat, amelyeket a népi demokrácia évei során a szocialista ipar fejlesztésében elértünk, a szónok feltárta a mezőgazdaságban elért sikereket.

Egészében a mezőgazdasági termelés jelentősen felülmúlja a burzsoázia rendszere idején elért legmagasabb termelést is. Az 1934–1938 közötti ötvenes években a globális gabonatermelés évi átlaga 8,268.000 tonna volt, az 1951–1955 közötti ötvenes években már 8,416.000 tonnát ért el, az 1957. évi termés pedig meghaladta a 11 millió 100.000 tonnát; ha ugyanezt az összehasonlítást a burgonyára vonatkoztatjuk is megteszük, látni fogjuk, hogy az 1934–1938 közötti időszak évi átlagtermése csupán 1,318.000 tonna volt, szemben az 1951–1955 közötti időszak 2,352.000 tonnás évi átlagával és az 1957. évi 3,047.000 tonnás termésével.

Még ennél is szemléletesebb az átlagos hektárhoz való növekedése a népi hatalom megteremtése óta. Az országos átlag búzában és rozsbán az 1934–1938 közötti időszak 1030 kilójáról 1951–1955 között 1140 kilóra emelkedett és 1957-ben elérte az 1200 kilót; kukoricában az említett időszakra vonatkozólag az évi átlagos hektárhoz való 1040 kilóról 1290 kilóra emelkedett, 1957-ben pedig 1720 kilót ért el; hasonló arányú volt a növekedés más növényeknél is. A mezőgazdasági dolgozók és az egész dolgozó nép e jelentős sikere hozzájárult az ország gazdasági megerősödéséhez, a népi demokrácia rendszer megszilárdulásához.

Ennek ellenére a mezőgazdasági termelés növekedése még nem elégséges, hogy a mezőgazdaság a városi és falusi dolgozó lakosság egyre növekvő szükségleteit. A globális mezőgazdasági termelés és a mezőgazdasági árutermelés nem növekszik a népi demokrácia rendszer által teremtett lehetőségek arányában, az éghajlati és talajviszonyok adta anyagi feltételekhez, valamint mezőgazdasági dolgozóink tehetségéhez és szorgalmához mérten.

A továbbiakban a szónok hangsúlyozta:

A II. KONGRESSZUS ALTAI ELENK TÚZOTT LEGFONTOSABB FELADAT A MEZŐGAZDASÁGI SZOCIALISTA SZÉKTORNAK OLYAN ARANYU NÖVELESE ÉS MEGSZILÁRDÍTÁSA, HOGY EZ A SZÉKTOR 1960-IG TERÜLET SZEMPONTJÁBÓL TULSÚLYBA KERÜLJON ÉS BIZTOSítsA A TELJES MEZŐGAZDASÁGI ÁRUTERMELES 60–70 SZÁZALEKÁT.

E feladat valóra váltásának hatalmas jelentősége van, mert a szocializmus teljes győzelme hazánkban csak akkor biztosítható, ha a falvakon is felépül a szocializmus. A munkásosztály, akárcsak a dolgozó parasztság és az értelmiség léte-
dek, a haza megerősítésének és felvirágoztatásának és az életszínter megjavításának érdekei megkövetelik az erős, egységes szocialista gazda-

Rövidített szöveg

ság létrehozását. A mezőgazdaság szocialista átalakításának sikerétől függ a gabona-kérdés teljes megoldása, az ipar ellátása mezőgazdasági nyersanyagokkal és a lakosság ellátásának állandó javítása.

Miután felsorolta azokat az eredményeket, amelyeket a mezőgazdaság szocialista átalakítása terén a II. pártkongresszus után elértünk, Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs rámutatott arra, hogy a II. pártkongresszus óta eltelt két év alatt 1.141.725 dolgozó parasztszálad lépett be a kollektív gazdaságokba, mezőgazdasági termelők szövetkezetekbe és mezőgazdasági társulásokba, vagyis több, mint háromszor annyi család, mint az előző hét évben.

EZ EV MARCIUS ELSEJÉIG 1.528.578 CSALÁD — A DOLGOZÓ PARASZTCSALADOKNAK TÖBB, MINT 45 SZÁZALEKA — CSATLAKOZOTT A MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETI SZOCIALISTA SZÉKTORHOZ, amely 3.830.376 hektár területet ölel fel, az ország szövetkezetesíthető mezőgazdasági területének csaknem 37 százalékát. Az állami gazdaságok, a néptanácsok és más állami intézmények földterületeivel együtt A SZOCIALISTA SZÉKTOR CSAK NEM 7.500.000 HEKTÁRT FOGLAL MAGABAN, AZ ORSZÁG EGÉSZ MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETÉNEK 52,4 SZÁZALEKÁT, AZ 1955. ÉVI MINDÖSSZE 35,2 SZÁZALEK HELYETT.

A szövetkezeti gazdaságokba tömörült családok számának és a szövetkezetesített területnek ez a jelentős növekedése a dolgozó parasztság szocialista öntudatának megerősödését, a paraszti tömegeknek a munkásosztály pártja helyes politikájába vetett növekvő bizalmát tükrözi s újabb bizonyítja a munkás-parasztszövetség megerősödését, népi demokrácia rendszerünk megszilárdulását.

Elvtársak!

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a népköztársaságunk Minisztertanácsának nevében örömmel köszöntjük ezen a tanácskozáson a Konstanca tartományi mezőgazdasági dolgozók sikerét, az első tartományt, ahol a dolgozó parasztság teljes egészében a kollektív gazdaságok útjára lépett. Melegen üdvözljük a Konstanca tartományi kollektivistákat, akik ma példát mutatnak egész dolgozó parasztságunknak, a GTA-k és állami gazdaságok munkásait, technikusait és mérnökeit, mezőgazdasági mérnököket és technikusokat, a tartomány összes dolgozóit. Köszöntjük a tartományi párt- és állami szerveket, amelyek eredményes politikai és szervező munkát fejtettek ki annak érdekében, hogy sok tízezernyi dolgozó paraszttal megismertessék az élénjáró szocialista egységek példáját és a szocializmus útjára irányítsák őket.

Konstanca tartományban a falun folyó szocialista építés tekintetében szerzett fejlett tapasztalatok érdemeiért arra, hogy az összes tartományi és rajoni párt- és állami szervek tanulmányozzák és a helyi lehetőségeknél és sajátosságoknál megfelelően felhasználják őket.

Miután vázolta Konstanca tartomány dolgozó lakosainak multbeli siralmas szegénységét, Gheorghiu-Dej elvtárs rámutatott arra, hogy miután a munkásosztály, szövetségben a dolgozó parasztsággal, kezébe ragadta a hatalmat országunkban és az egész ország dolgozóit, a Román Munkáspárt vezetésével, lendületesen hozzáfogtak a szocialista társadalom felépítéséhez, Konstanca tartományban is új élet indult virágzásnak.

Időzve több tényről, a szónok hangsúlyozta a mezőgazdaság nagyarányú fejlődését Konstanca tartományban, megemlítve, hogy évről-évre növekedett a föld megművelésének agrotechnikai színvonalát, a bevetett terület és ennek hektárhozama,

gyarapodott az egész állatállomány, nőtt a kollektív gazdaságok közvagyonára és a kollektivisták egyéni jövedelme, valamint a villamosítás, lakásépítés és a lakosság kulturális színvonalának emelkedése révén — művelődési otthonok, könyvtárak, vörös sarkok, stb. létesítésével — napról-napra változik a dobudzsai emberek élete, a dobudzsai falvak arcúlete.

A teljes kollektivizálás olyan új gazdasági és kulturális fejlődési lehetőségeket nyújt Konstanca tartomány szorgalmas parasztságának, amilyenben mindeddig nem volt és nem is lehetett része. Ebben a tartományban, ahol az 1945-ös földreform után minden parasztságazdaságra állag 5,4 hektár mezőgazdasági terület jutott — országos viszonylatban a legmagasabb átlag volt, — s ahol a parasztság leginkább érezte a termelési eszközök hiányát, a legnagyobb mértékben érvényesülnek a gépesített szocialista mezőgazdaság eredményei és határtalan fejlődési lehetőségei.

Konstanca tartomány párt- és állami szervei, az élénjáró kollektivisták, a mezőgazdasági mérnökök és technikusok széleskörű bevonásával tervet dolgoztak ki a mezőgazdaság fejlesztésére a következő években. A kollektivistáknak minden erőfeszítésüket a terv megvalósítására kell irányítaniuk. Az egész mezőgazdasági terület szocialista megszervezése megteremtette a legjobb előfeltételeket ahhoz, hogy a mezőgazdasági termelés az éghajlati és talajviszonyok és a gazdasági körülmények bőséges tanulmányozása alapján észszerű, tudományos irányban fejlődjen.

A gazdag barna- és fekete földű Konstanca tartomány területének legnagyobb részén ezek a konkrét gazdasági és természeti feltételek a lehető legalkalmasabbak gabonafélék, főleg búza és kukorica termesztésére. Ugyanakkor nem szabad szem elől tévesztünk, hogy ez az ország legészakosabb vidéke, ahol az évi csapadék nem haladja meg a 350–450 millimétert. Az egyetemes, kollektivistá parasztságra támaszkodó állam rendszeres harcot szerez az aszály káros következményeinek elhárítására. A bőséges természet erőit párhuzamosan halad a mezőgazdaság gépesítésével. Ezért az állam a tartomány kollektív gazdaságainak megadja a sokoldalú támogatást ahhoz, hogy a következő 2–3 év alatt a kukorica és a kalászosok vetését 90 százalékban, a napraforgó vetését 80 százalékban, a kukorica kapálását 90 százalékban, a kalászosok aratását 85 százalékban, a kukorica törését 40 százalékban gépesítsék, arra törekedve, hogy a szocialista ipar további fejlődése arányában fokozatosan elérjék a mezőgazdaság sokoldalú és teljes gépesítését.

Ilyen körülmények között a kollektív gazdaságok, nemesített vetőmagot és hibrid-kukorica vetőmagot használnak, istálló- és műtrágyával trágyáztatva a földet, néhány év leforgása alatt tartományi átlagban búzából 1450 kilós hektárhozámot, kukoricából pedig 2200 kilós átlagos hektárhozámot érhetnek el. A régi Dobrudzsában ilyen termésről még csak álmodni sem lehetett. A gabonatermő rajonokban, mint Negru Voda, Fetesti, valamint Medgidia és Isztria egy részén, az átlagos hektárhozám 2–3 éven belül elérte a 2500–3500 kilót. A tartomány valamennyi rajonjában — összesen 2600 hektár területen — egyszeri keresztezésű hibridkukorica termesztésére szolgáló parcellákat létesítettek, a kollektív gazdaságok egy részét pedig megszervezik annyi kétszeres keresztezésű hibridkukorica termesztésére, amennyi elegendő 200.000 hektárnyi terület bevetésére.

Ha az egész búzával és kukoricával bevetett kollektivizált területen néhány éven belül 500 kilóval nagyobb termést érnek el hektáronként — ami a gépesített szocialista mezőgazdaság feltételei között nem nehéz dolog — a tartomány kollektív gazdaságai

(Folytatás a 3-ik oldalon)

A MARXISTA-LENINISTA EGYETEM HALLGATÓINAK FIGYELMEBE

Hétfőn, április 7-én délután 5 órakor a politikai gazdaságtan I. és II. éves hallgatói számára előadást, míg a III. évesek számára filozófiából szemináriumot tartanak.

Nagygyűlés a CFR főműhelyben

Tegnap a déli órákban az aradi CFR főműhely mozdonyterelőjében több mint 800 munkás, mérnök és technikus gyűlt egybe, hogy nagygyűlésen fejtsék ki együttérzésüket a Szovjetunió Legfelső Tanácsának az atom- és hidrogénegység-kezeléssel kapcsolatos beszüntetésével kapcsolatban hozott határozatával.

A nagygyűlés elnökségében részt vett Opris Iosif elvtárs, az aradi CFR főműhely igazgatója, Giurgiu Nicolae elvtárs, az üzemi bizottság titkára és Rat Iosif elvtárs, a párt-szervezet bürokráciájának tagja.

A Szovjetunió Legfelső Tanácsának az atom- és hidrogénegységekkel való kísérletezések egyoldalú beszüntetésével hozott határozatának jelentőségéről beszélve, Opris Iosif igazgató elvtárs hangsúlyozta, hogy ez a lépés a Szovjetunió hekepolitikájának újabb beszédes bizonyítéka. A nagygyűlésen többek között fel-szólt Lucaci Miha, Pascu Ioan, Trifu Ioan munkás is s valamennyien együttérzésüket juttatták kifejezésre. Vállalták, hogy egyre kimagaslóbb termelési sikereket érnek el, ezáltal is hozzájárulva szeretett hazájuknak, a békétábor aktív tényezőjének megerősítéséhez.

MAJUS Tiszteletére

Megvalósult javaslatok

Világosan is csak úgy, mint rajonszerte értékes javaslatok hangzottak el a néptanácsi képviselőjelöltek és a választópolgárok közötti találkozókon. A javaslatok közül már eddig is többet megvalósítottak.

A községbeli elnökségekkel és a községi tanácsokkal Világos és Horia közötti utszakaszra mintegy 1219 köbméter apró követ szórta. Felöltötték a község főutját is. Ezenkívül el-

határozták, hogy Horia és Világos, valamint a Világos és Galsa közötti utszakasz szélén eperfa-csemetéket ültetnek. Eddig mintegy 200 gödröt ástak az eperfa-csemeték ültetése céljából.

Előkészületek május elsejére

Városunk üzemiben és gyáraiban serényen folyik a kulturmunka. A Teba gyár táncsoportját kibővítették, új táncokat tanulnak. Hat leányból álló csoport virágtáncot tanul, s a táncgyűttes indiai táncot próbál. Színészgyűttesük Radu Bourreanu Fata de pe Mures (Marosmenti leány) című darabjával készül.

Pénzbeli előleget osztanak a tagoknak

Ezekben a napokban a világosi N. Balcescu kollektív gazdaság tagjai pénzbeli előleget kaptak. A pénzbeli előleget osztást az tette lehetővé, hogy nagymennyiségű gabona átadására költöttek szerződést az állammal. Ezenkívül az állatállomány is szép pénzbeli jövedelmet hoz a gazdaságnak. Ami a szerződéskötést il-

leti a többi között 5 vagon búzát, 3 vagon kukoricát és másfél vagon árpat adnak át az államnak.

A gazdaság 18 fejőstehénnel rendelkezik, ami szintén jelentős mennyiségű pénzbiztosítást biztosít. Így módon 32.000 lej osztanak előlegként a tagoknak. Munkanapegységként mintegy hat lej osztanak.

Május elseje, a dolgozók nemzetközi összefogásának ünnepére a December 30 gyár énekkara új, népi dalokat és könnyűzene számokat tanul. A táncsoport műsora két táncbóhozattal bővült, ezenkívül egy új táncot is próbálnak, amely a tartományi lakodalmi szokásokat tükrözi. Színészgyűttesük négy új, egy- és többfelvonásos darabot gyakorol.

Hiradó a Kínai Népköztársaságból

Több mint huszmillió ember tanult meg írni-olvasni

A Kínai Népköztársaságban eddig több, mint huszmillió irástudatlan tanult meg írni, olvasni, jelenleg pedig nyolcvanmillió látogatja az alfabetizáló tanfolyamokat. Jelenleg a Kínai Népköztársaságban a különböző foku tanintézetekben tanulók száma hatszor nagyobb, mint 1949-ben.

A régi rendszerben igen nehezen lehetett bejutni valamely felsőfokú tanintézetbe, ma azonban ez teljesen megszokott jelenség. 1956-ban 130 Tiáncin-i munkás és tisztviselő közül, az esti tanfolyam elvégzése után, 40 sikeresen letette a felvételi vizsgát a felsőfokú intézetekbe.

A pekingi szénbányászati intézetben többszáz volt bányász tanult.

Kína legnagyobb karóragyára

1958-ban kezdik árusítani a Sanghajban készült új karórákat. Az első negyedében a gyár még kevés számban készit karórákat, 1958 negyedik negyedében azonban már naponta száz órát gyárt, 1959 év elején pedig termelése napi 400 óra lesz.

Az eddigi kísérletek megállapították, hogy a sanghaji karórák

24 óra után egy perces eltérést mutatnak. Arra törekednek, hogy elérjék a 24 óra utáni egy másodperces eltérést, ami megfelel a világon elfogadott általános színvonalnak.

A vásárlók igényeit figyelembe véve, a gyár később rátér a napi 800 óra gyártására.

A világ legmagasabban fekvő műtja

Nemrég fejezték be a Sincian-Tibet közötti műút építését, amely a világon a legnagyobb tengelyszint feletti magasságban van végig. Elkészítése után 30 tehergépkocsi tette meg rajta az első, kísérleti utat. Sincianból való elindulásuk után a Kunlun és a Kailas hegységek csúcsain keresztül haladva öt nap után valamennyi

nyi tehergépkocsi jó feltételek között érkezett meg Tibetbe.

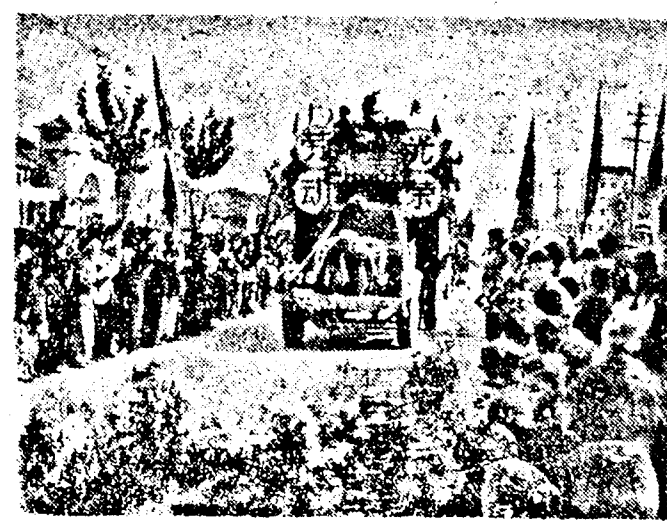
A Sincian-Tibet-i műút hossza 1179 kilométer. 915 kilométer szakaszon a műút a tengerszint feletti 4000 méter magasságban halad, legmagasabb pontja pedig 5500 méter.

Az előtt ezen a vidéken nem léteztek utak, sem emberi települések. A Sincian-Tibet-i műút építését 1956 márciusában kezdték meg.

Gazdag termést takarítottak be

Észak-Kelet Kína tartományaiban a köles, a tengeri és a gyapottermés betakarításának megkönnyítéséért Pekingből és az ország más városaiból nagyszámban érkeztek munkások, tisztviselők, tanárok, diákok és a Kínai Felszabadító Néphadsereg tisztjei.

Az ország valamennyi vidékéről érkezett híradás szerint 1957 őszén általában jobb termést takarítottak be, mint 1956-ban.

Kína délnyugati részén elterülő Guicsiou tartományban több mint ezer állami alkalmazott készült elindulni a hegyvidéki rajonokba, ahol segítendő majd a mezőgazdasági munkában. Képünkön az állami alkalmazottak egy csoportja tehergépkocsin igyekszik új munkahelyére.

KÉTHÉTVÉGI JEGYZETEK KÉTHÉTVÉGI

A MINTAASZTALOS

Mint távirászt szalagja, úgy kanyarodik a gyalupad, a forgács, a szomszédos kőfűrészt visít, élesen, szűnni nem akaró. A fogak belemarnak a fenyő és bükk húsába, a kályhában duruzsol a tűz, a műhelyt betölti az erdő és a földi enyő illatának elegye.

Itt, a tartományi javítóműhelyben találkoztam Beleznai Ferenc mintaasztalossal, aki idén jubilál: negyven esztendő telt a gyalupad mellett. Közben a mintaasztalosok egész nemzedékét nevelte, kivüta munkatársai szeretetét, ragaszkodását, akik maguk között csak így emlegetik: Beleznai bácsi, a város legjobb mintaasztalosa.

A gyalupadhoz támaszkodva jegyzem egy hosszú munkával töltött élet apró eseményeit. Kemény, kitartó Astra-gyári sztrájkok, a munkaadók által viadál dőlő harc a jobb életért, megfáradt remények, megcsorított emberi méltóság okozta kétségbeesett menekülés a Nagy Océánon túlra, újabb csalódások sorozata, néhány saopaoi emlék, a faszékek kővillata, amely átlatódott a kivándorlottak vérele, izzadságával, viszszaemelés a régi bizonytalanságba — így telt a negyven esztendőből az első harminc.

— S az utolsó tíz esztendő?
Kék szemű hamiskásan hunyorog. Van ebben valami az örök ifjúság kedélyességéből, s a szemrehányásból is. Meg is jegyzi, határozottan, egy kis bizakodással:

— Nem utolsó!
Keze mozgásának fűrészszerű nézése, meg azt a pillanatot, amikor félben felpattan kerékpárjára, s amikor az ujjai hirtelen ruganyosan tapossák a pedált... — igazán eloszlának a kételemek.

Munkájáról sok szeretettel beszél. A G. Dimitrov gyárban fába mintázta a mozdonyhengereket, amelyeket Tomka István — a riportorozat első szereplője — öntött, vagonalkatrészek, amelyek kettőjük közös munkáját hirdetik az egész országban és azon túl is.

Uj munkahelyén már változatosabban telnek a hétköznapok: szinte naponta új munkadarabot készít, a begyakorolt kézművelőket megmészeit az alkotás láza. Van ebben a munkában valami, ami hasonlóvá teszi a szobrászval, valami, ami már a művészettel határos. Most egy vaskarizáló készülék mintáját készíti, s ez az egy példány majd másik sok ezret szel. Ez a gondolat üti, hajítja,

s az, hogy néhány nap múlva megszorodik munkatársainak száma, tovább taníthatja a felnövekvő nemzedéket, amely az ő munkáját határozva folytatja tovább...
Kisétélünk a napfényes udvarra, minden átmenet nélkül ifjúságról beszél, arról a 30 forintól, amellyel annak idején édesapjának öt éves gyermekét kellett táplálnia, a

A szerelmesek napja

Párizsban ezévből is megünnepelték a szerelmesek napját. E szokás eredete a középkorba nyúlik vissza, s a francia nép elhatározta, hogy nem hagyja kiveszni.

Miért is ne tiszteljenek meg a szerelmest? Kedves dolog ez és csak helyeselni lehet, hogy az anyák napja és a gyermekek napja mellett a szerelmesek napját is megünnepelik.

Egyes, önmagukat szellemesnek tartó emberek gyakran hangoztatják azt az ostobaságot, hogy: „a szerelmesek számára, a külvilág megszűnt létezni”. Ez nem igaz, mert azok a szerelmesek, akik számára külvilág nem létezik, voltaképpen magukba zárkózó, önző lények és szerelmük, amely e ferde jellemű táplálkozik, sohasem tartós. Az igazi szerelm egészen más. Gondoljunk csak Fagyejev Ilju gárdájának kedves jelenetére: A háború kelles közepén két diák a költészetről vitatkozik és egyikük holmi komolykodó doktori értekezés hangján kijelenti: „Most nincs itt az ideje annak, hogy szerelemről beszéljünk, mint ahogy azt ez a Szi-monov teszi”. Am ugyanakkor az író elénk tárja a kis Klava és a félnék Valja szerelmi vallomását, amely a város kiürítésének tragikus pillanatában hangzik el, Klava hangjában a szenvedély tüze ég: „Búszke vagyok rád — mondja Valjának — búszke vagyok rád... — ismétli, Valja pedig örömtől mámorosan távozik el erejének tudatában hősi cselekedetekre készen. „Most semmitől sem ijed meg, semmi sem volt számára lehetetlen” — írja róla az író.

győzelmek és inas-
évekről s aztán idő-
ben ugrik negyven
esztendő: már örö-
méről, tizedikes
nagyobbik unoka-
járól beszél, aki nem akarja haza-
hozni azt a bizonyos tizedes bizo-
nyt. Pedig egy rend ruhát ígért
néki cserébe, olyat, hogy az utcán
utána forduljanak a lányok...
Hej, de sokat változtak az idők...
(—y—r)

Az áruló hieroglifák

A nyugati sajtóügynökségek nemrég világgá röptették a hírt, hogy Charles Arthur Muses amerikai archeológus Egyiptomban végzett ásatások során új fáraó-piramist fedezett fel.

A felfedezésnek izgalmas epizódja lett: Charles Arthur Muses elárulták a hieroglifák és az egyiptomi rendőrségnek sikerült az utolsó pillanatban a „tudós archeológust” nagyarányú lopás miatt letartóztatni.

Három hónapig tartó ásatás után ugyanis kitudották, hogy az amerikai archeológus új fáraó-piramist fedezett fel.

A felfedezést követő napon Muses közölte, hogy a szarkofágban talán sohasem volt semmiféle fáraó-mumia, vagy ha volt, akkor már korábban felbontották a koporsót és minden értéket elvittek onnan.

A szovjet tudomány újabb diadala

„Minden folyik, minden változik, mint a folyó” — mondotta Herakleitosz, az ókori görög bölcse. S azóta az emberi elme forradalmi szenvedéllyel kutatja az állandóan változó világ titkait és jelenségeinek objektív törvényszerűségeit. Egyházi átok és kiközösítés, inkvizíció, börtön és máglyahalál sem tudták kioltni az emberből a vágyat,

hogy a természet titkait, a természeti jelenségek törvényszerűségeit kutassa, megismerje, hogy a természet erőt a maga szolgálatába állítsa.

A természettudományok, amelyek a természetet, tehát az ember szükségleteivel függnek össze, a pontos kutatás és kísérlet módszerein alapulnak. Ezt bizonyítja a gyakorlat, az élet, elsősorban a sikereken gazdag Nemzetközi Geofizikai Évi is.

Az ember pontos és részletes adatok, ismeretek birtokába akar jutni, hogy a maga szolgálatába állíthassa a természet erőt, kincseit.

A repülés, az űrhajózás, a Holdba való utazás gondolata igen régi keletű, de ma már időszerűvé vált. A kérdés megoldása a gyakorlati kivitelezés stádiumába jutott. Nem kétséges, hogy belátható időn belül, a forradalmi szenvedéllyel kutató és dolgozó ember ezt a kérdést is sikerrel fogja megoldani. Ehhez azonban még egyházi, a Föld légkörével és a kozmikus térrel kapcsolatos pontos adatokra van szükség. Ezt a célt is szolgálja a Nemzetközi Geofizikai Évi szovjet bizottsága által kifejlesztett tudományos tevékenysége is, melynek keretében a szovjet mérnökök és technikusok rakétákat és műholdakat szerkesztettek és bocsátottak fel a légűrbe, köztük a legújabbat ez év február 21-én.

Ez az egyelőre geofizikai rakéta 473 km. magasságra jutott fel. Feladata volt, hogy a magával vitt bonyolult szerkezettel és igen értékes műszerek segítségével megbízható adatokat gyűjtsön, illetve továbbítsa a földre az atmoszféra felső rétegeinek, elsősorban az ionoszférára fizikai tulajdonságairól. A rakétában, illetve rajta, a geofizikai készülékek egész sorát helyezték el. Ezek segítségével sikerült az ionoszférát titkainak egész sorát tisztázni. A műszerek által mért és közölt adatok feldolgozása és mind gyakorlati, mind elméleti szempontból való értékelése most van folyamatban. Annak ellenére, hogy mértékadó szovjet tudományos körök az ionoszférára vonatkozó újabb és részletes adatokat még nem hoztak nyilvánosságra, az eddig közölt alapján megállapítható, hogy a legújabb szovjet geofizikai rakétának nagy tudományos jelentősége van.

A levegő nyomását eddig csak 160 km., míg az atmoszféra sűrűségét csupán 220 km. magasságig sikerült megállapítani. Ezzel szemben a legújabb szovjet geofizikai rakéta szerelt ionizációs és mágneses manométerekkel 260 km. magasságig sikerült megállapítani a levegő nyomását.

Különbleges műszerrel 105—206 km. magasságban megmérték a pozitív ionok sűrűségét. A nap sugarak szinképének ultrabolya részét a spektroheliográf, a báriumitánatos elektromos mérőeszközök segítségével pedig a rakétával ütköző mikrometeoritok számára, mozgásaira és ezek lökése energiájára vonatkozó adatok birtokába jutottak.

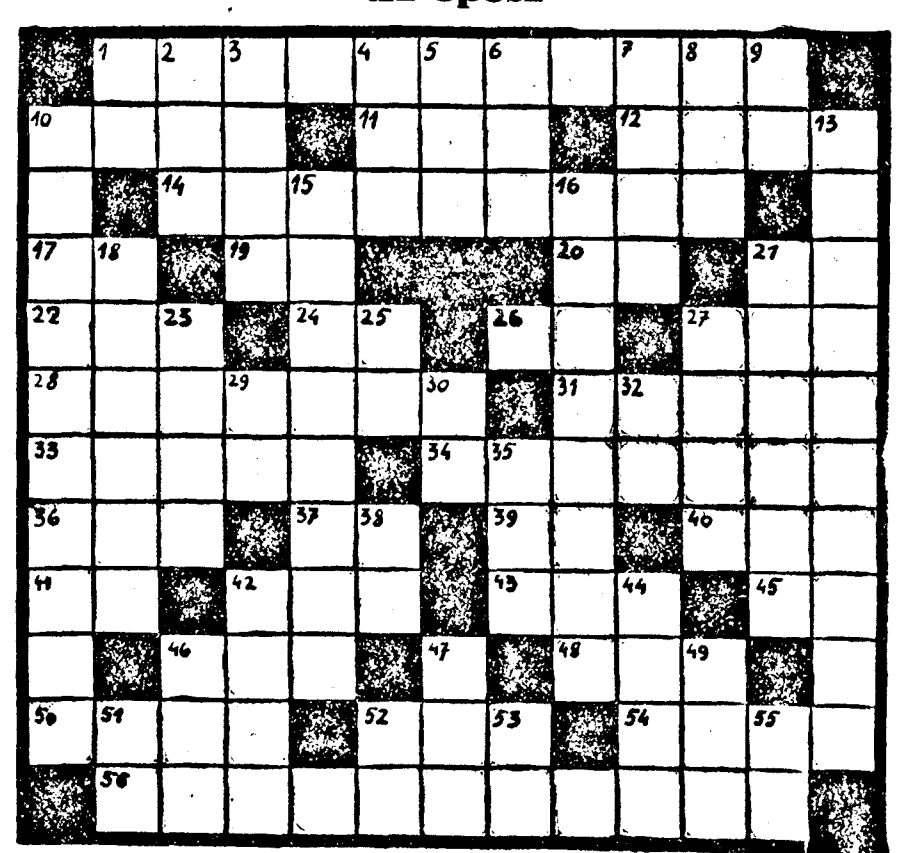
A diszperziós fényinterferencia-vizsgáló műszer az ionoszférára alsó és középső rétegeinek elektron sűrűségéről szolgáltatott adatokat, míg a rakéta felületén, a sűrűlódás következtében keletkező elektromos feszültséget a dinamikus elektrométer regisztrálta. A rakétára szerelt optikai és rádiómérő műszerek segítségével sikeresen oldották meg az egyik legnehezebb feladatot, azt, hogy milyen magasságban végezték a műszerek a méréseket. A különböző műszerek méréseinek eredményeit rádiótelepberendezés juttatta a földre és közölte a megfigyelőkkel.

Nemcsak mint érdekesség említésre méltó, de technikai-tudományos szempontból is nagyjelentőségű az a tény, hogy immár nem első ízben röptették fel a légkörbe kísérleti állatot, pontosabban kutatót, mely az oxigénfejlesztővel ellátott konténerben, zárt fülkében tette meg az utat 110 km. magasságig, ahonnan a röptéberendezés segítségével sikeresen „jó egészségben” vissza is tért a földre.

A szovjet geofizikai rakéta február 21-én történt felbocsátásának jelentősége abban áll, hogy első ízben szolgáltatott értékes, addig nem ismert adatokat az ionoszférára fizikai tulajdonságaira vonatkozólag 473 km. magasságban. Ezzel egyrészt a mindennapi élet gyakorlatában oly fontos időjárás előrejelzésének kérdését sikerült előbbre vinni, másrészt a rakéta felbocsátása révén nyert adatok az űrhajózás problémáinak megoldását mozdították elő. Mindezek biztosítják az ember fokozottabb uralmát a légkörben uralkodó és ható természeti erők felett.

Ulrich István tanár

Az éposz

VISSZINTES: 1. Vörösmarty Mihály egyik éposza. 10. A rakni ige jelenidejű melléknévi igeneve. 11. Csunya. 12. Madár. 14. Római époszköltő i. e. az első században. 17. Litium vegyjele. 19. Eneklő hang. 20. G. K. 21. Görög betű. 22. Női hang. 24. Személyes névmás. 26. Olaszországi folyó. 27. A hét vezér egyike. 28. Víz. 31. Szeretést idegen szóval. 33. Föllesleges j-vél a végén, költőző madár. 34. Akhilleusz anyja. 36. Két szó: költőző, névelő. 37. Felkiáltó szó. 39. Személyes névmás. 40. Az életnek van. 41. Néző mássalhangzó. 42. Xenophon bázisa. 43. Ital. 45. Időszámításunk után. 46. Föllesleges kézzel a végén névelő. 48. Azonos mássalhangzó. 50. Becézett női név. 52. Hegedű kellék. 54. Kezes. 56. Hindu naiv éposz.

FUGGÓLEGES: 1. Fordított névelő. 2. Vak betűi keverve. 3. Két szó: háziállat, igekötő. 4. Energia mássalhangzó. 5. Fluor, urán, jód. 6. Tul betűi keverve. 7. Eladásra termelt cikkek. 8. Igy kezdődik a sesterség. 9. Ezüst vegyjele. 10. Francia naiv éposz. 13. Görög éposz hőse. 15. Hindu naiv éposz. 46. Orosz naiv éposz. 18. Görög éposz. 21. ...kaa-val a végén, ez a hirdetőnyelvi talált rá a felhő Odüsszeuszra. 23. Göngy. 25. Orvosság. 27. Két t, két i. 29. G. U. 30. Műveltető igekötő. 32. Képző. 35. Számjegy. 38. Feltételes kötőszó. 42. Fordítva: Vízi állat birtoke személyraggal. 44. Írat idegen szóval. 46. A vízszintes 50 kezdőbetű nélkül. 47. Háziállat. 49. Vízet merlenek belső. 51. Római segédige, egyes szám első személye. 52. Hab mássalhangzó. 53. Helyhatározó rag. 55. Vissza: régi római pénz.

A tárgyalóteremből

VISSZAESŐ BÜNÖS

A közelmúltban vizsgáló bíró ügyét tárgyalta a rajoni bíróság.

Ott ül a büñös a vádlottak padján. Közömbös arccal hallgatja a vádak özönét. Szeme nem rebben, arcizma nem rándul. Megszokta. Nem az első eset. Últ már ezen a helyen egynehányszor.

Neve: Precup Ioan, lakhelye Kürtös. Ávád: 11.164 lejti sikkesztott. És a részletek.
Az eset egyszerű büñtettnek tűnik, a formák azonban túllépik a megszokott módszereket.

Igy történt:
Tavaly októberben Precup Ioan megjelent a rajoni DCA központjában azzal a szándékkal, hogy gyapjura köt szerződést. Azt is igazolta, hogy száz juha van és kötelezte magát, 705 kiló gyapji átadására. Miután a

hivatalos formákat elintézte, az említett rajoni szerv 11.164 lejti előlegezett neki. Az összeget zsebrebavágta és hazautazott. A valóság az, hogy csupán öt juha volt és hogy a község illetékes szerveit is becsapta hamis tanúkkal, akik igazolták a száz juhot. Igaz, hogy ezeket nem látta senki, csupán papíron léteztek. Precup Ioan azt gondolta, majd csak „kicseseli” a végén az ügyet. Terve készen volt. Amikor megkezdődött az áru leszállítás, hamis papírokat szerzett, amelyekkel „igazolta”, hogy öt eleget felt szerződe-

ses kötelezettségének. Az eset még mindig nem volt gyanus. Nem volt gyanus azért, mert „józan életet” élt, nem dorbézolt, nem szórta a pénzt, mint más hasonló büñözők teszik.

Később elhatározta, hogy házat épít, s míg a pallérok a házban dolgoztak, ő újabb kereseti forrás után nézett. Más községeket keresett fel, ahol az ORACA közbiztonság adta kimagasló és különböző emberektől kisebb-nagyobb összegű pénzeket vett fel. Kit hogy csapott be. Egy ilyen után aztán a milícia helyi szervei letiltették és „tevékenysége” körül megindult a nyomozás. Ennek során minden kiderült.

S most itt ül, mint már mondtam, közömbös arccal.

— Miért követte el? — hangzik a bíró kérdése, — hiszen maga már azelőtt is büñtelt. — A kérdés válasza nélkül marad. Erre rendszert nem is szoktak választolni a büñözők. Mert mit is lehetne mondani? Hiszen ha akart volna, becsületesen is megkereshette volna kenyérét. O a büñözés útját keresle, azt hitte sikerrel, de ez a gazdaság alapuló siker még minden ese-

ben tiszavirág életű volt. S nemcsak nála, másoknál is. Ma már ott tartunk, hogy az egyszerű emberek ébersége olyan magas fokon áll, hogy nem lehet csalással, ámtással, csellel félrevezetni a nagy közösséget — a dolgozó népet. Nem lehet kijátszani a dolgozó nép államát és aki ezt megkísérli, Precup Ioan sorsára jut.

...Az elnök berekeszti a tárgyalást. Itélethozatára vonulnak vissza. Aztán kimondják a verediktet. Precup Ioan a sorozatos csalások miatt, valamint a dolgozó nép államának megárpósításáért, ligye-

lentővéve a súlyosbító körülményeket, három évi fogságra ítélik és az eltilajdonított ésszszegkek visszafizetésére kötelezik.
Ekkor megtörik arcán a dacos vonás, szeme különös tompa fényben ég. Mintha fel-lángolt volna benne a büñös lelkiismeret, tet-tének sulya.

Immár harmadszor vonul be a rácsok mö-gé. Hogy azidő alatt milyen gondolatok fordulnak majd meg a fejében, nem tudni, igaz, hogy a végén megtört, biztos bánja tettét. S ha így igaz, akkor bizonyára más utakon töri majd a fejét.

b. z.